

**IRKÇILIK VE HOŞGÖRÜSÜZLÜĞE KARŞI
AVRUPA KOMISYONU**

**3 NO.LU ECRI
GENEL POLİTİKA TAVSİYE KARARI :**

**ROMANLAR/ÇINGENELER'E
YÖNELİK İRKÇILIK VE
HOŞGÖRÜSÜZLÜKLE MÜCADELE**

Strasbourg, 6 mart 1998

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Web sitemizi ziyaret edin: www.coe.int/ecri

İrkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe karşı Avrupa Komisyonu,

Avrupa Konseyi'ne üye devletler Devlet ve Hükümet Başkanları'nın 8-9 Ekim 1993 tarihlerinde Viyana'da yaptıkları Birinci Zirve Toplantısı'nda kabul edilen karar metnini hatırlayarak,

Söz konusu Beyanname çerçevesinde tesbit edilen, ırkçılık, yabancı düşmanlığı, antisemitizm ve hoşgörüsüzlükle mücadeleye ilişkin hareket programında, üye Devletler'e yönelik tavsiyeler düzenlemeyi de içeren görev ve yetkilerle mücehhez İrkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe karşı Avrupa Komisyonu'nun kurulması için Bakanlar Komitesi'ne çağrıda bulunulduğunu hatırlayarak,

Keza, Avrupa Konseyine üye devletler Devlet ve Hükümet Başkanları'nın 10-11 Ekim 1997 tarihlerinde Strazburg'da yaptıkları İkinci Zirve Toplantısı'nda kabul edilen Nihai Beyanname ve Hareket Programı metnini hatırlayarak,

Söz konusu Nihai Beyanname'de, Avrupa Konseyi'ne üye devletlerin amacının daha özgür, daha hoşgörülü ve adil bir Avrupa Toplumu inşa etmek olduğu hususunun teyit edildiğini ve ırkçılık, yabancı düşmanlığı, antisemitizm ve hoşgörüsüzlüğe karşı mücadelenin yoğunlaştırılması çağrısında bulunulduğunu vurgulayarak,

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin Romanlar/Çingeneler'le ilgili olarak Avrupa için bir arabulucu tayin edilmesine ilişkin 1203 (1993) sayılı önerisini not ederek,

AGIT (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı) tarafından, Avrupa Konseyi ile yakın istişarelerde bulunularak ve bu alanda iki örgütün süreklilik arzeden işbirliği doğrultusunda, 20-23 Eylül 1994 tarihlerinde

düzenlenen, AGIK (AGIT) kapsamına giren yerlerdeki Romanlar'la ilgili "insani boyut" seminerinde varılan sonuçları gözönünde bulundurarak,

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'nin 1994 yılında Romanlar/Çingeneler konusunda bir Avrupa Konseyi Faaliyetleri Koordinatörü görevlendirmiş olmasını memnuniyetle karşılayarak,

Romanlar/Çingeneler'le ilgili olarak Uzmanlar Gurubu'nun yapmış olduğu çalışmaları (MG-S-ROM) gözönünde bulundurarak,

Bakanlar Komitesi'nin, hoşgörü ortamının geliştirilmesi ve medya konusunda üye devletlere yönelik R (97) 21 sayılı tavsiye kararını anımsayarak,

ECRI'ın, bilhassa önem taşıyan sınırlı sayıdaki alanda belirli ve somut tedbirler önermek suretiyle, üye devletlerin, ırkçılık, yabancı düşmanlığı, antisemitizm ve hoşgörüsüzlüğe karşı etki bir şekilde mücadele etmesine yardımcı olmaya yönelik, 1 no.lu Genel Politika Tavsiye Kararı içeriğini hatırlayarak,

Avrupa'nın, tüm insanların eşit haysiyete sahip olması da dahil olmak üzere, bir ortak değerler topluluğu olduğuna ve bu eşit haysiyete saygının demokratik toplumların temel taşı olduğunu teşkil ettiğine derinden inanmış olarak,

Hatırlamak, tedbirli olmak ve de ırkçılık, yabancı düşmanlığı, antisemitizm ve hoşgörüsüzlük tezahürlerine karşı çıkmak gereklerinin, Avrupa'nın tarihi tarafından kendisine yüklenen bir görev olduğunu hatırlayarak,

İkinci Dünya Savaşı sırasındaki ırkçı zulüm ve imha politikaları sonucunda yaşamını yitiren tüm insanların anısı önünde saygıyla eğilerek ve birçok Roman/Çingene'nin bu politikalar

sonucunda yaşamını yitirdiğini hatırlayarak,

Bu meyanda, Avrupa Konseyi'nin, İkinci Dünya Savaşı felaketinin hemen ertesinde girişilen Avrupa yapılanmasının temelini teşkil eden değerlere vücut verdiğini ve insan haklarının korunması ve yaygınlaştırılması başta olmak üzere bu değerlerin bekçisi olduğunu vurgulayarak,

İrkçılık, yabancı düşmanlığı, antisemitizm ve hoşgörüsüzlükle mücadelenin, insan haklarını koruma ve geliştirmenin ayrılmaz bir parçasını teşkil ettiğini, bu hakların evrensel ve bölünemez olduğunu ve de tüm insanların, herhangi bir ayırım gözetilmeksizin bu haklara sahip olduğunu hatırlayarak,

İrkçılık, yabancı düşmanlığı, antisemitizm ve hoşgörüsüzlükle mücadelenin, herşeyden önce, toplumdaki zedelenebilecek bireylerinin korunmasını gerektirdiğini vurgulayarak,

İrkçılık ve ayrımcılıkla mücadele konusundaki tüm faaliyetlerde, mağdur

ve mağdurun durumunun iyileştirilmesine ağırlık verilmesi gerektiğine inanmış olarak,

Romanlar/Çingeneler'in, tüm Avrupa'da, halen sürmekte olan önyargılara hedef olduklarını, toplumun derinlerine kök salmış bir ırkçılığın mağdurları olduklarını, zaman zaman şiddetli ırkçılık ve hoşgörüsüzlük gösterilerine hedef olduklarını ve temel haklarının sürekli olarak ihlal ya da tehdit edildiğini saptayarak,

Keza, Romanlar/Çingeneler'e yönelik ve halen devam etmekte olan önyargıların, bu kişilerin sosyal ve ekonomik hayatın birçok alanında ayrımcılığa uğramalarına yol açtığını ve de birçok Roman/Çingene'yi mutazarrır eden sosyal dışlama sürecinin büyük ölçüde bu ayrımcılıkla beslendiğini saptayarak,

Hoşgörü ilkesini teşvik etmenin, barış içinde bir arada yaşamayı sağlayan bir etken olarak, açık görüşlü ve çoğulcu toplumların ayakta durmasının teminatını oluşturduğuna inanmış olarak,

aşağıda yazılı hususları üye devletlerin hükümetlerine tavsiye eder :

- İrkçılık, yabancı düşmanlığı, antisemitizm ve hoşgörüsüzlükle mücadele alanında konuya ilişkin uluslararası belgeleri, bilhassa, Milli Azınlıkların Korunması için Çerçeve Sözleşme'yi ve de Bölge veya Azınlık Dilleri hakkında Avrupa Şartı'nı imzalamak ve onaylamak;
- Muhtelif Roman/Çingene topluluklarıyla ilgili olarak resmi dilde kullanılan ismin ilgili topluluğun tanınmak istediği isim olmasını temin etmek,
- Romanlar/Çingeneler'i mağdur eden ırkçılık ve hoşgörüsüzlük tezahürlerini göz önünde tutarak, ulusal ceza hukuku, idari hukuk ve medeni hukukta ırkçılık, yabancı düşmanlığı, antisemitizm ve hoşgörüsüzlüğe açıkça ve doğrudan doğruya karşı çıkan hükümlerin yer alması için gerekli tedbirlerin alınmasını isteyen 1 No.lu ECRI Genel Politika Tavsiye Kararı içeriğinin etkili bir şekilde yerine getirilmesine ileri derecede öncelik vermek;

- Bu tür ayrımcılıkla ve aynı zamanda ayrımcı uygulamalarla yeterli hukuki mevzuat vasıtasıyla mücadele edilmesini temin etmek ve medeni hukuk alanında, bilhassa iş ve çalışma, konut ve de eğitim konularında, bu yönde hükümler ihdas etmek;
- Kamu görevlilerinin görevlerinin ifası sırasında yaptıkları her türlü ayrımcılığı kanunsuz addetmek;
- Yasal yollara başvurmak isteyen ayrımcılık mağduru Romanlar/Çingenerler'in uygun düşen bir adli yardımdan yararlanmasını temin etmek;
- Romanlar/Çingenerler'in temel haklarının ihlaline ilişkin davalarda adli mekanizmanın süratle ve eksiksiz olarak işlemlerini temin etmek amacıyla uygun olan tedbirleri almak;
- Romanlar/Çingenerler'e karşı işlenen herhangi bir suçun cezasız kalmasına mahal verilmemesini temin etmek ve bu hususu kamuoyuna açık bir şekilde duyurmak;
- Kültürel anlayışı ve önyargılara karşı bilinçlenmeyi teşvik etmek amacıyla adli mekanizmayı oluşturan muhtelif birimlerde her düzeyde görev alan kişilere yönelik özel eğitim programları düzenlemek ve bu programlara destek vermek;
- Polis, yerel makamlar ve Roman/Çingene toplulukları arasında diyalog bulunmasına yönelik uygun düzenlemelerin yapılmasını teşvik etmek;
- Gerek görsel-işitsel alanda gerekse de yazılı basın organlarında görev yapan medya mensuplarının, mesleklerinin icrası sırasında önyargıları yansıtmamaları ve de bilhassa, Roman/Çingene toplulukları mensubu kişilerin karıştığı olayları tüm Roman/Çingene toplumunu itham eder bir şekilde iletmekten kaçınmaları konusunda kendilerine düşen özel sorumlulukla ilgili olarak bilinçlendirilmesini teşvik etmek;
- Vatandaşlığa hukuken ve fiilen hak kazanma konusu ile sığınma hakkı konusuna ilişkin kuralların, Romanlar/Çingenerler'e karşı özel bir ayrımcılığa yol açmayacak şekilde düzenlenmesi ve uygulanmasını temin etmek amacıyla gereken tedbirleri almak;
- Ülke içinde "seyahat etme"ye ilişkin hususların, bilhassa, ikamet ve kentleşme ile ilgili hukuki mevzuatın söz konusu kişilerin yaşantı tarzına engel teşkil etmeyecek bir şekilde çözüme bağlanmasını temin etmek;
- Ulusal, bölgesel ve yerel istişari mekanizmalar vasıtasıyla, Roman/Çingene topluluklarının karar alma sürecinde aktif bir rol üstlenmelerini ve bu sürece aktif olarak katılmalarını teşvik etmeye yönelik kurumsal düzenlemeler yapmak ve bu bağlamda eşit düzeyde katılım esasına öncelik vermek;
- Romanlar/Çingenerler'i, sahip oldukları haklar ve bu hakların kullanılması konularında tamamen bilgilendirmeye ve hukuki sistemin işleyiş tarzıyla ilgili olarak eğitilmelerini temin etmeye yönelik teşvik edici tedbirler almak;
- Hem kadın hem de Roman/Çingene olmaları nedeniyle genellikle iki kez ayrımcılığa maruz kalan Roman/Çingene kadınların durumuna özel bir dikkat göstermek;

- Roman/Çingene çocuklara yönelik her türlü eğitimsel tecride karşı şiddetle mücadele etmek ve eğitimden eşit olarak yararlanma imkanının etkin bir şekilde kullanılabilmesini sağlamak;
- Tüm okulların ders programları kapsamında Romanlar/Çingeneler'in tarih ve kültürüne ilişkin bilgi verilmesini sağlamak ve bu konuda öğretmenlere yönelik eğitim programları düzenlenmesini temin etmek;
- Romanlar/Çingenelere yönelik ırkçılık ve hoşgörüsüzlükle mücadele konusunda önemli bir role sahip olan ve bu kişilere bilhassa uygun bir adli yardım temin eden sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerini desteklemek;
- Sivil toplumu sağlamaştırma amacına yönelik olarak, Roman/Çingene kuruluşlarının etkin bir rol üstlenmesini teşvik etmek;
- Barış içinde birarada yaşama amacıyla, açık görüşlü ve çoğulcu bir toplumu muhafaza etmeye ve daha güçlü kılmaya yönelik güven geliştirici tedbirler almak.

